

Algemeen

1. Wat betekent het als we hierin als onderwijsregio mee willen doen? Wat moeten we doen, wat levert het op?

In het kader van NAPL worden tien Educatieve Consortia gevormd. Elk consortium brengt de lerarenopleidingen, onderwijsregio's en mogelijke private opleiders binnen een regio samen en wordt ook gezamenlijk aangestuurd.

Het doel van deze samenwerking is de oprichting van co-creatie-labs. In deze labs krijgen de ontwikkelpaden vorm en inhoud, steeds afgestemd op de behoeften van leraren, door professionaliseringstrajecten te ontwerpen, testen en evalueren die bij deze ontwikkelpaden passen. Onderwijsregio's en leraren hebben zo direct invloed op de concrete invulling van deze ontwikkelpaden in hun eigen regio. Het resultaat: maatwerktrajecten die aansluiten bij de praktijk en ambities van zowel leraren als onderwijsregio's. De rol van de onderwijsregio in dit geheel is daarnaast om te borgen dat in de activiteiten van het consortium telkens leraren en werkgevers meedoen zodat professionaliseringsaanbod daadwerkelijk in co-creatie tussen leraren, opleiders en werkgevers wordt ontworpen.

Door gericht te investeren in de professionalisering van leraren ontstaat een krachtige kwaliteitsimpuls voor het onderwijs als geheel.

2. Wat betekent NAPL voor de specifieke schooleigen scholingsvragen?

Onderwijsbesturen blijven verantwoordelijk voor de schooleigen scholingsvragen. Vanuit de cao en de lumpsum reserveren zij hiervoor middelen en ontwikkelen zij passend beleid. NAPL sluit hierop aan door aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Eerst vanuit de subsidieregeling waarmee de co-creatielabs kunnen worden opgestart en de deelname van leraren aan de activiteiten ten behoeve van het ontwikkelen van professionaliseringstrajecten bekostigd kan worden. In een later stadium middels een tegemoetkomingsregeling voor de kosten van deelname aan een professionaliseringstraject, zodat leraren kunnen deelnemen aan professionaliseringsaanbod dat is gebaseerd op de ontwikkelpaden van NAPL en het voldoet aan het kwaliteitskader van NAPL.

Via NAPL kunnen leraren en onderwijsbesturen de komende jaren een substantiële financiële impuls ontvangen om gerichte professionalisering mogelijk te maken. Binnen het eigen Educatieve Consortium kunnen onderwijsregio's bovendien meedenken over de invulling van de ontwikkelpaden. Regionale en schooleigen scholingsvragen krijgen daarbij een plek via vraagarticulatie, via de ambitieplannen van het Educatieve Consortium en via deelname aan de co-creatielabs. Zo ontstaat een samenhangende aanpak waarin bestaande verantwoordelijkheden worden gerespecteerd en tegelijkertijd extra ruimte ontstaat voor versterking van de professionalisering van leraren.

3. Is NAPL bedoeld voor iedere docent van een deelnemende alliantie? Wat als een individuele docent hier niet voor kiest?

Het aanbod binnen de ontwikkelpaden en het kwaliteitskader van NAPL is bedoeld voor alle leraren in het po, vo en mbo. Deelname is vrijwillig: iedere leraar maakt hierin een eigen afweging, in goed overleg met de werkgever. Dat geldt zowel voor deelname aan de co-creatielabs, als voor deelname aan professionaliseringsaanbod in een later stadium.

De co-creatielabs van de Educatieve Consortia hebben als doel ontwikkelpaden te ontwerpen die aantrekkelijk zijn voor leraren en goed aansluiten bij de regionale behoefte en ambities. Zo ontstaat een aanbod dat relevant en uitnodigend is voor de praktijk van alledag. De regionale vraagarticulatie – waarin de behoeften van leraren worden opgehaald – is daarbij een essentieel onderdeel van het ontwikkelproces.

Het uitgangspunt is dat de ontwikkelpaden zo worden vormgegeven dat leraren zich aangesproken voelen om deel te nemen. Het gaat om enthousiasmeren en faciliteren, niet om verplichten.

4. Welke mate van vrijheid (of juist niet) is er voor de deelnemende scholen bij het werken met NAPL?

Schoolbesturen kunnen via de onderwijsregio's en via de vraagarticulatie veel invloed uitoefenen op NAPL, en met name op de regionale uitwerking van de ontwikkelpaden. Het gaat daarbij onder meer om de vormgeving, de balans tussen formeel, non-formeel en informeel leren en de regionale inkleuring. Onderwijsregio's maken immers deel uit van de aansturing van de Educatieve Consortia en nemen actief deel aan de co-creatielabs.

Ook hier geldt dat NAPL inzet op een benadering die gericht is op het enthousiasmeren en ondersteunen van deelname. De co-creatielabs van de Educatieve Consortia werken de ontwikkelpaden regionaal uit, terwijl vanuit NAPL de komende jaren middelen beschikbaar worden gesteld om deelname te faciliteren. Het is vervolgens aan leraren en onderwijsbesturen om, in onderling overleg, te bepalen in welke mate zij gebruikmaken van de mogelijkheden die NAPL biedt.

5. Hoe wordt rekening gehouden met de tekorten waar we mee te maken (gaan) hebben? Door co creatie trekken we leraren uit het primaire proces waar ze juist hard nodig zijn.

Professionalisering langs de ontwikkelpaden vindt plaats in een vergelijkbare context als de reguliere professionalisering op scholen. Het uitgangspunt is nadrukkelijk dat leraren niet op grote schaal uit het primaire proces worden gehaald. Steeds wordt gezocht naar een passende afstemming op de specifieke context van de leraar én die van de school.

Binnen het Educatieve Consortium maken opleiders en onderwijsregio's hierover gezamenlijke afspraken. Daarbij gaat het onder andere om de intensiteit, frequentie en duur van deelname, evenals de opzet en looptijd van professionaliseringstrajecten. Het heeft bovendien de voorkeur om de ontwikkelpaden zo veel mogelijk te laten aansluiten bij schooleigen ontwikkelingen, bijvoorbeeld door vormen als teamleren en learning on the job.

Daarbij kan bijvoorbeeld het model van Samen Opleiden & Professionaliseren als waardevolle inspiratiebron dienen. In dit model werken scholen en lerarenopleidingen structureel samen aan het opleiden en professionaliseren van (toekomstige) leraren, waarbij het leren in de praktijk van de school – opleiden in de school – een belangrijk onderdeel vormt. Deze benadering sluit goed aan bij de uitgangspunten van de ontwikkelpaden.

Onderzoek laat zien dat een goede afstemming tussen teamontwikkeling en de professionalisering van individuele leraren leidt tot betere en duurzamere resultaten. Hoewel het faciliteren van tijd en ruimte voor leraren om te professionaliseren op korte termijn als investering kan worden gezien, levert het op langere termijn veel winst op omdat volgens onderzoek professionalisering zorgt voor meer aantrekkelijkheid van het beroep, minder stress, minder burn-out, minder uitstroom uit het beroep, meer werkplezier en bovenal de kwaliteit van het onderwijs versterkt (zie de aanvraag NAPL voor bronnen). Daarmee heeft deze een korte termijn investering, en op lange termijn een groot en positief effect.

Tijdspad

Wat is het tijdspad en staat dit nu echt vast?

Tijdspad:

- **Februari 2026**
Oplevering producten door Ontwikkelgroepen:
  - Overzicht thema's voor specialismen ontwikkelpaden
  - Twee ontwikkelpaden (van start naar vakbekwaam en curriculum) voor po, vo en mbo
  - Kwaliteitskader
- **Eerste week maart 2026**
Behandeling door Kwaliteitsraad en oplevering advies richting Stuurgroep NAPL
- **Tweede week maart 2026**
Ambtelijke werkgroep NAPL: toelichting en voorbereiding stuurgroep
- **31 maart 2026**
Stuurgroep NAPL: vaststelling van ontwikkelpaden, kwaliteitskader en thema's inzake specialisme.
- **1 april 2026**
Oplevering rudimentaire vraagarticulatie (deskresearch)
- **1 april 2026**
Oplevering rudimentaire aanbodinventarisatie
(nog niet getoetst aan kwaliteitskader)
- **April – begin mei 2026**
Publicatie subsidieregeling
- **Vanaf publicatie tot 1 september 2026**
  - Overleggen over verdeling ontwikkelpaden; bijeenkomst in mei
  - Voorschouw en afstemming plannen van aanpak met DUS-I van 4 juni tot 4 juli
- **17 augustus – 4 september 2026**
Indienen subsidieaanvragen
- **Na ontvangstbevestiging aanvraag**
Start subsidiabele activiteiten mogelijk
- **December 2026**
Ontvangst beschikkingen
- **Januari 2027**
Betaling

Dit tijdspad is opgesteld op basis van de huidige stand van zaken en dient als richtlijn voor de komende periode. We werken er actief naartoe, maar behouden ruimte om waar nodig bij te sturen.

Vraagarticulatie en aanbodsinventarisatie

1. Wie doet wat wanneer?

Voorafgaand aan de beoogde subsidieregeling wordt een landelijke vraagarticulatie en aanbodsinventarisatie uitgevoerd. Dit start met een landelijke deskresearch op een hoger aggregatieniveau, waarvan de resultaten beschikbaar worden gesteld aan de tien Educatieve Consortia. De consortia kunnen deze gegevens gebruiken om hun eigen regionale vraagarticulatie en regionale aanbodsinventarisatie vorm te geven.

De landelijke deskresearch fungeert als een nulmeting van de vraagarticulatie, en daarnaast wordt er een basisinventarisatie van het aanbod opgesteld. Deze basis biedt een eerste overzicht van bestaand aanbod en kan als uitgangspunt dienen voor het verder ontwikkelen en afstemmen van regionale trajecten.

Hoe de daadwerkelijke regionale vraagarticulatie en aanbodsinventarisatie worden uitgevoerd en ingericht, is aan de Educatieve Consortia. De gezamenlijke opleiders en onderwijsregio's binnen elk consortium maken hierover onderling afspraken.

Het is belangrijk te benadrukken dat vraagarticulatie en aanbodsinventarisatie doorlopend processen zijn: de nulmeting en de basisinventarisatie geven een eerste "foto", terwijl de ontwikkeling over de jaren heen een continue "film" vormt. Wie welke rol vervult en hoe invulling wordt gegeven aan dit proces, ligt bij de Educatieve Consortia.

2. Hoe is de verbinding tussen landelijk en regionaal, wat wordt van ons verwacht?

Voorafgaand aan de subsidieregeling wordt een landelijke deskresearch uitgevoerd, gericht op zowel vraagarticulatie als aanbodsinventarisatie. De resultaten hiervan kunnen door de Educatieve Consortia worden gebruikt als basis voor de nulmeting binnen hun eigen regio.

Het is volledig aan elk Educatief Consortium hoe deze nulmeting wordt vormgegeven. De inbreng van de verschillende stakeholders binnen het consortium is daarbij essentieel. Belangrijk is dat de opbrengsten altijd vanuit een gezamenlijk perspectief tot stand komen, zodat ze een solide basis vormen voor verdere regionale ontwikkeling en besluitvorming.

Ontwikkelpaden

1. Wanneer worden deze bekend, de eerste twee in detail. En wanneer dan ook de overige zodat we een totaalplaatje hebben?

De eerste ontwikkelpaden en de thema's voor specialismen worden in maart 2026 opgeleverd, waarna op basis van deze eerste resultaten de overige ontwikkelpaden in de loop van 2026 verder vorm krijgen.

2. Kan er door leraren ook geswitcht worden tussen de verschillende paden?

Er zijn twee typen ontwikkelpaden: "Van Start- naar Vakbekwaam" en "Van Vakbekwaam naar Specialist". Het eindniveau van het ontwikkelpad Van Start- naar Vakbekwaam vormt tegelijkertijd het startniveau van het ontwikkelpad Van Vakbekwaam naar Expert, waardoor de twee typen ontwikkelpaden logisch op elkaar volgen.

Het moet mogelijk zijn dat leraren overschakelen tussen ontwikkelpaden. Hoe dit in de praktijk wordt vormgegeven – en op welke manier eerder verworven competenties en ervaringen erkend kunnen worden – moet nog nader worden uitgewerkt. Het kwaliteitskader en de definitieve ontwikkelpaden moeten eerst worden opgeleverd; pas op basis daarvan kan hier inhoudelijk iets concreets over worden gezegd

Op basis van de huidige uitgangspunten biedt het model mogelijkheden om continuïteit in ontwikkeling te waarborgen en eerdere ervaringen te laten meewegen, zowel binnen het ontwikkelpad Van Start- naar Vakbekwaam als binnen Van Vakbekwaam naar Expert.

3. Er wordt nu ook gesproken over thema's. Is dat hetzelfde of iets anders dan de ontwikkelpaden? Hoe verhoudt dit zich dan tot elkaar en om welke thema's gaat het?

Het ontwikkelpad "Van Start- naar Vakbekwaam" is een generiek ontwikkelpad. Het uitgangspunt voor dit pad is het specialisme van de leraar, maar op een hoog aggregatieniveau van thema's, zodat er voldoende flexibiliteit is voor regionale invulling. De concrete vormgeving en inhoud worden afgestemd op de keuzes die elk Educatief Consortium maakt op basis van de regionale vraagarticulatie. Het inhoudelijk kader wordt gevormd door de opbrengsten van de landelijke ontwikkelgroep, na advies van de Kwaliteitsraad en vaststelling door de Stuurgroep NAPL.

Het tweede type ontwikkelpad, “Van Vakbekwaam naar Specialisme”, vertrekt eveneens vanuit relevante specialismen, vertaald naar overkoepelende thema’s voor het onderwijs. Hiervoor zijn criteria opgesteld, en de thema’s worden vastgesteld door de Stuurgroep NAPL. Het eerste ontwikkelpad binnen dit type richt zich op curriculum-bekwaamheid. Binnenkort zal de Stuurgroep de volgende thema’s voor de ontwikkelpaden vaststellen.

Te ontwikkelen leerarrangementen, kwaliteit en platform

1. Waar moeten leerarrangementen aan voldoen, hoe zit het met openbare beschikbaarheid, kwaliteit?

Ten aanzien van de kwaliteit van de ontwikkelpaden is afgesproken dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen de paden “Van Start- naar Vakbekwaam” en “Van Vakbekwaam naar Specialisme”. Het ontwikkelpad “Van Start- naar Vakbekwaam” oriënteert zich op NLQF niveau 6+ als eindniveau, met niveau 6 (startbekwaam) als startpunt. Het startniveau van het pad “Van Vakbekwaam naar Specialisme” komt overeen met het eindniveau van “Van Start- naar Vakbekwaam”, terwijl het eindniveau van dit pad NLQF niveau 7 is, vergelijkbaar met een executive master.

De Educatieve Consortia zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van leerarrangementen en professionaliseringstrajecten binnen de beoogde ontwikkelpaden. De hierboven beschreven niveau-aanduiding vormt daarbij het kader. Hoe de consortia dit vormgeven is aan henzelf, zolang het beoogde niveau wordt gerealiseerd en zij zich daarover kunnen verantwoorden.

Binnen de programmalijn kwaliteit wordt momenteel gewerkt aan de uitwerking van de kwaliteitsbeoordeling van de ontwikkelpaden en professionaliseringsaanbod dat hierop aansluit. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande borgingsmechanismen, zodat dubbele inspanningen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Door middel van de subsidie ontwikkelde leerarrangementen en overige opbrengsten van het ontwerpproces worden gedurende en na afloop van de subsidie door de penvoerder publiek beschikbaar door opname hiervan in het landelijke digitale platform (een programmalijn van NAPL) of op een bestaand platform van de penvoerder zodat het vervolgens vrij gebruikt kan worden door iedereen. Hiernaast worden de ervaringen en opbrengsten van de verschillende co-creatielabs gedurende de subsidiabele periode binnen het educatief consortium en met andere educatieve consortia gedeeld door middel van minimaal drie door de Realisatie-Eenheid te organiseren bijeenkomsten. Daarbij krijgen leraren, schoolleiders, HR-professionals, opleiders en schoolbestuurders kennis en inzichten in wat werkt en waarom.

2. Is er voldoende ruimte voor teamleren en 'learning on the job'? Dit is contextgebonden, hoe en waarom zou je dat op een landelijk platform willen/kunnen plaatsen?

Teamleren en learning on the job leveren vaak een hoog en duurzaam leerrendement op. Hetzelfde geldt voor non-formeel leren. Het is daarom essentieel dat hierover binnen het Educatief Consortium duidelijke afspraken worden gemaakt en voldoende ruimte wordt geboden. Centraal staat de hoe-vraag: op welke manier wordt het ontwikkelpad in de regionale context vormgegeven, zodat het optimaal aansluit bij de behoeften van leraren en onderwijsbesturen?

De regionale vraagarticulatie speelt hierbij een cruciale rol. Daarnaast kan de inbreng van leraren, schoolleiders en besturen in de co-creatielabs van groot belang zijn om het ontwikkelpad goed af te stemmen op de praktijk.

Het plaatsen van de regionale ontwikkelpaden op een landelijk platform heeft twee doelen: enerzijds het erkennen van de kwaliteit en anderzijds het breder toegankelijk maken van de ontwikkelpaden zodat opgedane kennis en ontwikkelde producten gedeeld en geadapteerd kunnen worden.

3. Wie gaat er over het platform en de kwaliteitseisen? Nu en ook in het vervolg. Wie is 'eigenaar'?

Vanuit de programma-lijn Kwaliteit worden richtlijnen opgesteld voor de kwaliteit van de ontwikkelpaden en de borging daarvan. De opbrengsten van deze programma-lijn worden eerst ter advies voorgelegd aan de Kwaliteitsraad. Vervolgens worden de resultaten besproken in de Stuurgroep NAPL, waarin alle relevante onderwijsstakeholders zijn vertegenwoordigd, waaronder werkgevers- en werknemersorganisaties.

Op deze manier is het veld in brede zin eigenaar van de kwaliteitskaders van NAPL. De uitwerking van de langetermijnborging wordt momenteel verder ontwikkeld binnen de programmaliijn Kwaliteit. Het doel is dat deze borging zoveel mogelijk wordt afgestemd op bestaande gremia en kaders, zodat dubbele inspanningen worden voorkomen en efficiëntie wordt bevorderd.

Private opleiders

1. Wat betekent NAPL voor de private opleiders waarmee de individuele scholen werken?

Private opleiders kunnen deelnemen aan de Educatieve Consortia. Het uitgangspunt van het NGF is dat de consortia bestaan uit gezamenlijke opleiders en onderwijsregio's binnen de regio van het betreffende Educatief Consortium. Deelname van private opleiders wordt aangemoedigd en wordt vanuit de doelstellingen van het Nationaal Groeifonds zelfs als voorwaardelijk gezien voor goede co-creatie, mist het binnen de kaders van NAPL en de vraagarticulatie past.

2. Waarom zouden private opleiders met co-creatie mee willen doen, als zij hun eigen aanbod ook op een platform kunnen aanbieden?

Deelname aan een Educatief Consortium staat open voor alle opleiders, zowel publiek als privaat. Hiermee wordt verzekerd dat het consortium een breed aanbod kan bieden, met ruimte voor verschillende expertises en platforms. Uitgangspunt is echter wel dat de in co-creatielab ontwikkelde trajecten openbaar gedeeld moeten worden en dus publiek beschikbaar moeten zijn.

Opleiders kunnen ervoor kiezen om hun aanbod via eigen platforms aan te bieden. Wanneer echter materiaal of opleidingsmogelijkheden zijn ontwikkeld binnen NAPL of getoetst op kwaliteit binnen NAPL, zijn de bijbehorende richtlijnen van toepassing om consistentie en kwaliteit te waarborgen. Aanbod dat op het platform terecht komt, staat dus voor kwaliteit, tegelijkertijd geeft het platform extra zichtbaarheid voor (private) opleiders. En alleen voor deelname aan aanbod dat past binnen de kaders van ontwikkelpaden en kaders van kwaliteitstoetsing, kunnen leraren in een later stadium een tegemoetkoming in de kosten aanvragen. Daarnaast zou de beroepsgroep zelf, ook buiten de context van NAPL, moeten kiezen voor aanbod dat aan de vraag van leraren voldoet en dat kwalitatief aantoonbaar goed is. Alle aanbieders hebben dus baat bij een betrokken rol bij NAPL.

Het uitgangspunt is dat alle opleiders een eigen afweging maken over de manier en mate van participatie in de professionalisering binnen NAPL. Zo blijft er voldoende flexibiliteit en autonomie, terwijl de gezamenlijke kwaliteits- en inhoudsdoelen van NAPL gewaarborgd blijven.

3. Het gaat niet over opleiden maar over professionaliseren. Dat betekent dat er heel veel mogelijke aanbieders zijn, groot en klein. Hoe zien jullie dat mbt NAPL?

NAPL richt zich op professionalisering in het kader van de ontwikkelpaden. Het is daarom essentieel dat binnen een Educatief Consortium de kwaliteit van de professionalisering zorgvuldig wordt geborgd.

Het consortium beschrijft hoe de kwaliteit van elk ontwikkelpad wordt gewaarborgd, inclusief de regie op de manier van aanbieden en wie daarbij wordt betrokken. Het is van groot belang dat het consortium expliciet vastlegt hoe deze regie op de kwaliteit wordt vormgegeven, zodat de borging van de ontwikkelpaden helder en toetsbaar is.

De kwaliteitsborging van het Educatief Consortium dient volledig te zijn gebaseerd op deze afspraken, zodat de professionalisering binnen NAPL consistent en betrouwbaar wordt uitgevoerd. Omdat er inderdaad veel aanbieders van professionaliseraanbod zijn en het aanbod versnipperd is volgens de aanvraag, wordt er een aanbodinventarisatie uitgevoerd om het bestaande aanbod in kaart te brengen. Het doel van NAPL is immers om de professionalisering van leraren te structureren en te stimuleren, dat begint bij het in kaart brengen van het aanbod dat er al wel is en het aanbod dat nog ontbreekt om de professionaliseringstrajecten van leraren compleet te maken.

In de subsidieregeling co-creatielabs is het private aanbod reeds gekaderd naar 'Private Lerarenopleiders' waardoor het aantal aanbieders dat onderdeel van het Educatief Consortium kan zijn al flink wordt beperkt.